

A körforgásos gazdaság és a
fenntartható hulladékkezelés

MITŐL LESZ “ZÖLD” EGY EGYETEM?

ESETTANULMÁNY

A KEHOP pályázat elnyerésével a Youth Business Group (továbbiakban YBG) a Zöld Út Konzorcium tagjaként lehetőséget kapott arra, hogy a körforgásos gazdaság és felelős hulladékgazdálkodás témáihoz kapcsolódó szemléletformáló eseményeket szervezzen és tudásanyagokat készítsen, erősítve ezzel téma ismertségét. Ennek köszönhetően továbbfejleszthetjük tevékenységeinket, miközben a pályázat megvalósításával gazdagítjuk a fiatalok tapasztalatszerzési lehetőségeit. A pályázatban való részvétel lehetővé teszi számunkra, hogy széles körben terjesszük el a témával kapcsolatos ismereteket és minél több érdeklődőt elérjünk különböző szemléletformáló akciókkal. További információkért és a kérdéskörhöz kapcsolódó egyéb ismereteket kérjük látogassatok el a <https://fenntarthatosag.ybg.hu/> oldalra!

A KÖRFORGÁSOS GAZDASÁG

A körforgásos gazdaság egy olyan gazdasági rendszer³, amely hosszú távon megőrzi az erőforrások értékét és minimalizálja a hulladék keletkezését. A körforgásos gazdaság azt célozza, hogy a lehető legtöbbet hozza ki a már létező erőforrásokból. Ennek eredményeként csökken a nyersanyagok iránti kereslet, aminek pozitív hatása van a természeti erőforrások megőrzésére. A körforgásos gazdaság és hulladékkezelés rendkívül fontos a fenntarthatóság és a környezetvédelem szempontjából és a vállalatoknak is kulcsszerep jut ebben a kontextusban.

Az alábbiakban a körforgásos gazdaság és hulladékkezelés fontosságáról olvashattok, valamint a vállalatok szerepéről e területeken. A körforgásos gazdaság termelési és fogyasztási modellje arra épül, hogy egyszeri fogyasztás helyett a termékek élettartamát a lehető legjobban meghosszabbítsuk.

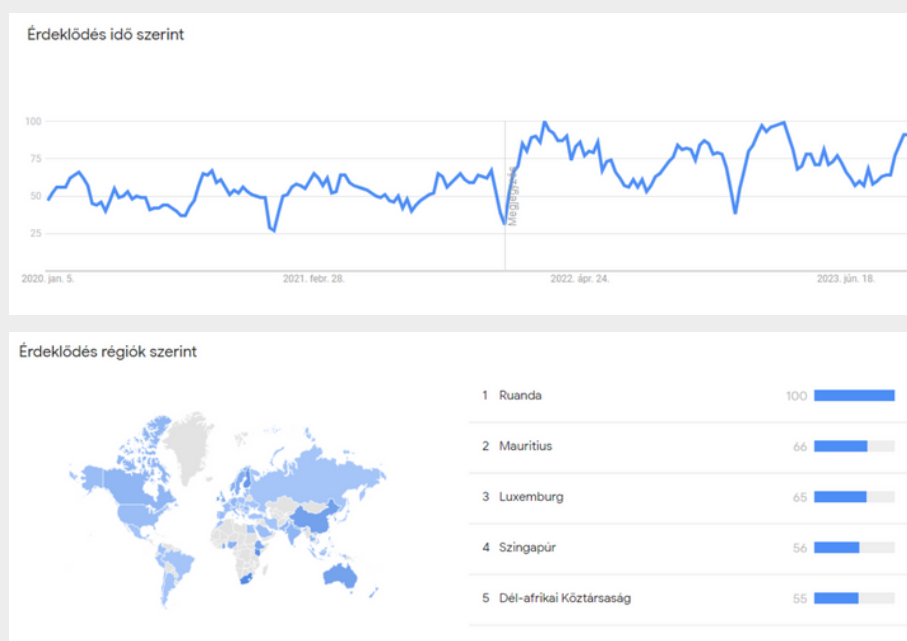
Erre alkalmas módszer lehet, ha vásárlás helyett kölcsönzünk, a már megvásárolt termékeknek pedig „második esélyt” adunk azzal, hogy megjavítjuk, átalakítjuk, esetleg továbbadjuk őket. Amikor az adott termék eléri az élekciklusa végét, akkor az alapanyagokat újra lehet hasznosítani. Így csökken a hulladék mennyisége, ráadásul az alapanyagok és késztermékek újbóli felhasználása gazdaságilag is értékteremtő. Ezzel szemben a hagyományos lineáris gazdasági modell egyszeri fogyasztással számol. Emiatt a termékek olcsó, könnyen hozzáférhető alapanyagokból készülnek, az alacsonyabb minőségük miatt pedig nem is olyan tartósak.

Az Európai Bizottság 2015-ben jóváhagyott egy uniós szintű cselekvési tervet⁴, amely célja a körforgásos gazdaság kialakítása.

Ez a terv széleskörű intézkedéseket vezet be és alakítja át a termékek teljes életciklusát, nem csak a termékek életciklusának végére összpontosítva. A tervezett ösztönző rendszerek az innovatívabb és hatékonyabb termelést, valamint a takarékosabb fogyasztást ösztönzik, amelyek hozzájárulnak a nagyobb mértékű újrahasznosításhoz és újrafelhasználáshoz, megnyugtatóan lezárva a termékek életciklusát. Ezek az intézkedések előnyös hatással vannak mind a környezetre, mind a gazdaságra. A tervek arra ösztönöznek, hogy az összes nyersanyagot, terméket és hulladékot teljes körűen használják fel, hozzájárulva az energia megtakarításához és a üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentéséhez.

Évente több mint 100 milliárd tonna anyag áramlik keresztül a gazdaságon. Ennek mintegy kétharmada elvész, mivel kikerül a környezetbe használhatatlan hulladékként vagy például szén-dioxid formájában, amely fosszilis tüzelőanyagok elégetése során keletkezik. A körforgásos gazdaságban a hulladékot újrahasznosítják és újrahasznosított termékekké alakítják át. Ez segít csökkenteni a szemétkukák terhelését és minimalizálni a környezetre gyakorolt negatív hatásokat. A termékek újrafelhasználása és újrahasznosítása lelassítaná a természeti erőforrások kiaknázását, csökkentené a táj és az élőhelyek megzavarását, és segítene korlátozni a biológiai sokféleség csökkenését. A körforgásos gazdaság másik előnye az üvegházhatást okozó gázok éves kibocsátásának csökkenése. Az Európai Környezetvédelmi Ügynökség szerint az ipari folyamatok és a termékhasználat az EU kibocsátásának 9,10%-áért, míg a hulladékgazdálkodás 3,32%-áért felelős. A hatékonyabb és fenntarthatóbb termékek a kezdetektől hozzájárulnának az energia- és erőforrás-felhasználás csökkentéséhez, mivel a becslések szerint a termék környezetre gyakorolt hatásának több mint 80%-a a tervezési szakaszban dől el. A megbízhatóbb, újrafelhasználható, korszerűsíthető és javítható termékekre való átállás csökkentené a hulladék mennyiségét.

A csomagolás ugyanis egyre növekvő probléma, átlagosan minden európaiban közel 180 kg csomagolási hulladékot generál évente.⁸ A cél a túl sok csomagolás használatának leküzdése és a tervezés javítása az újrahasználat és az újrahasznosítás segítése érdekében. A javaslatok az egész életciklust lefedik, beleértve a termelést, fogyasztást, hulladékkezelést és a másodlagos nyersanyagok piacát is. A körforgásos gazdaságban a lineáris életciklust egy körforgásos modell váltja fel, amely magában foglalja a termékek újrahasznosítását, újragyártását és újrahasználatát is.

1. ÁBRA: "KÖRFORGÁSOS GAZDASÁG"-GAL KAPCSOLATOS KERESÉSEK A GOOGLE-ON 2020-2023 KÖZÖTT

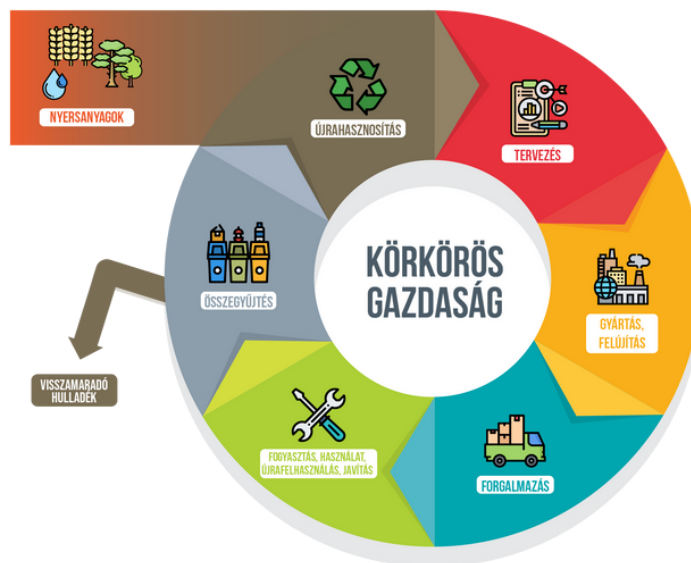
A 2020-tól elérhető Google adatok alapján világosan látható, hogy egyértelműen nő az érdeklődés a körforgásos gazdaság iránt. A Google Trends a jelenlegi Google keresések trendjét mutatja be. A diagram függőleges tengelyén található számok 0-tól 100-ig az adott régióban és időszakban a keresési érdeklődést mutatják az adott kifejezéshez képest, a diagram legmagasabb pontjánál. Az 100-as érték azt jelenti, hogy a kifejezés a legnépszerűbb, míg a 50-es érték azt mutatja, hogy a kifejezés a legnépszerűbbnek a fele.

Az Európai Bizottság szerint⁹ a körforgásos gazdaság már visszafordíthatatlan globális megatendencia. Ezt alátámasztja az a tény, hogy a koncepció egyre inkább integrálódik a politikai döntéshozatalba és a vállalatok stratégiájába.

Az Európai Bizottság 2019-es jelentése szerint⁹ a körforgásos gazdaság kiépítésének folyamatát az alábbi bontásban tárgyalja:

- 1. Körforgásos tervezés és termelés**
- 2. Tudatos fogyasztói magatartás megerősítése**
- 3. Hulladék erőforrássá alakítása**
- 4. Anyagkörforgás megvalósítása-újrahasznosított anyagok**
- 5. A műanyagok körforgásos gazdaságban betöltött szerepe**
- 6. Az átmenet felgyorsítása - innováció és beruházások**
- 7. Az érdekelt felek elköteleződése, az átalakulási folyamatok kihívásai**

Az Európai Bizottság 2020 márciusában benyújtott egy cselekvési tervet⁹ a körforgásos gazdaság megvalósítására, amely javaslatokat tartalmaz a fenntarthatóbb terméktervezésre és a hulladék csökkentésére és a javításhoz való jogra vonatkozóan. Külön figyelmet fordítanak a legtöbb energiát felhasználó ágazatokra, mint például az elektronika és az IKT, a műanyagok, a textilipar és az építőipar.

2. ÁBRA: A KÖRFORGÁSOS GAZDASÁG FORRÁS: PANNON EGYETEM

A Parlament 2021. februárban megszavazta a körforgásos gazdaság új cselekvési tervét, amely további intézkedéseket vár a karbonsemleges, környezetvédelmi szempontból fenntartható, mérgezésmentes és teljesen körforgásos gazdaság 2050-ig történő megvalósítása érdekében, beleértve az újrafeldolgozás szigorúbb szabályait és az alapanyagok felhasználására és fogyasztására vonatkozó, 2030-ra kötelezően teljesítendő célértékeket. A Bizottság 2022 márciusában közzétette az első intézkedéscsomagot a körforgásos gazdaságra való átállás felgyorsításáról. A javaslatok között szerepel a fenntartható termékek népszerűsítése, a fogyasztók ösztönzése a zöld átállásra, az építési termékekről szóló rendelet felülvizsgálata, valamint a fenntartható textilekre vonatkozó stratégia. 2022 novemberében a Bizottság új, az egész EU-ra kiterjedő csomagolási szabályokat javasolt. A cél a csomagolási hulladék csökkentése és a csomagolás tervezésének javítása, például egyértelmű címkézéssel az újrafelhasználás és az újrafeldolgozás érdekében; valamint a bioalapú, biológiailag lebomló és komposztálható műanyagokra való áttérésre biztatás.

A VÁLLALATOK SZEREPE

A körforgásos üzleti modell kulcsfontosságú lesz a vállalatok számára a jövőben. A körforgásos gazdaság az európai Green Deal⁵ egyik fő pillére, és kulcsszerepet játszik a 2050-ig megvalósítandó dekarbonizáció és klímasemlegesség elérésében és a környezetszennyezés elleni küzdelemben. Az új körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési terv a termékek teljes életciklusát helyezi a középpontba, és olyan konkrét követelményeket és szabályozási változásokat ír le, amelyek az ágazatok széles körét érintik, mint például az elektronika és az információ-, és kommunikációs technológia, az akkumulátorok és járművek, a csomagolás, a műanyagok, a textíliák, az építőipar és az épületek, valamint az élelmiszerek. Ezeken az iparágakon belül a termékek életciklusának végén számos környezeti problémával kell szembenéznünk, mint például az e-hulladék, a műanyagszennyezés, a veszélyes anyagok ártalmatlanítása vagy a nehézfémek szivárgása.

A vállalatoknak feltétlenül szükséges lesz beépíteniük a körforgásos gazdaság szempontjait üzleti és fenntarthatósági stratégiáikba, fel kell készülniük a szabályozási követelményekre, és körforgásos intézkedéseket és ütemterveket kell meghatározniuk. Habár pusztán szükségességnek tűnhet, a körforgásos üzleti koncepciók gazdasági és vállalati előnyökkel is járnak, miközben hozzájárulnak a természeti rendszerek regenerálódásához.

AZ ALÁBBI PILLÉREK MENTÉN VIZSGÁLHATJUK A KÖRFORGÁSOS GAZDASÁG JELENTŐSÉGÉT A VÁLLALATOKNÁL

FELELŐSSÉGVÁLLALÁS

A vállalatoknak kulcsszerepük van a fenntartható körforgásos gazdaság előmozdításában. Felelőségük van a termékeik tervezésében és gyártásában, hogy azok könnyen újrahasznosíthatók és újrahasznosítottak legyenek.

INNOVÁCIÓ

A vállalatok innovatív módszerekkel és technológiákkal járulhatnak hozzá az újrahasznosítás és a hulladékkezelés hatékonyságának növeléséhez.

KÖRNYEZETI TELJESÍTMÉNY

A vállalatoknak a környezeti szempontokat is figyelembe kell venniük üzleti tevékenységük során, és el kell köteleződniük a fenntarthatóság mellett. Ez nem csak jó hírnévüket erősíti, hanem hosszú távon pénzügyi előnyökkel is járhat.

KÖZÖSSÉGI ELKÖTELEZETTSÉG

A vállalatoknak lehetőségük van arra, hogy társadalmi szerepvállalásukkal pozitív hatást gyakoroljanak a közösségeikre és az egész társadalomra, támogatva a fenntarthatóságot.

A pénzügyi szféra és a reálgazdaság kiemelt ösztönzése a körforgásra való áttérésre nem véletlen: Jelenleg a világgazdaság mindössze 8,6%-ban tekinthető körforgásosnak, amelynek hátterében a vállalatok felkészültsége is akadályozó tényező lehet.

CTI (CIRCULAR TRANSITION INDICATORS)

A CTI (Circular Transition Indicators)⁷ egy olyan eszköz, amely egy keretet nyújt a vállalatok számára, hogy abban könnyen átlássák eredményeik mennyire vannak összhangban az általuk ösztönzött körkörös átmenettel, és melyek azok a területek, amelyeket tovább szükséges fejleszteni a kívánt cél eléréséhez. A CTI maga minősítést nem ad, viszont nagyban segíti a vállalatok döntési folyamatát és fejlődését a körkörös átmenetben.

A tanulmányban a(z) Unilever, Ikea, Coca-Cola körforgásos gazdasággal és fenntartható hulladékkezeléssel kapcsolatos intézkedéseit és kezdeményezéseit vizsgáljuk meg.

Az Unilever egy globális FMCG vállalat, amely számos háztartási és szépségápolási termék márkát gyárt és forgalmaz világszerte. A vállalat hosszú ideje elkötelezett a fenntarthatóság és a társadalmi felelősségvállalás iránt, és aktívan törekszik a környezetvédelmi célok elérésére, például a fenntartható alapanyagok és csomagolási megoldások fejlesztésével. Az Unilever az élelmiszeripar és a szépségápolás terén is vezető szerepet tölt be, és erős elkötelezettséggel támogatja a fenntarthatóság előmozdítását az egész világon. Brandjei közé tartozik többek között a Domestos, Rexona, Dove és Axe.

Az vállalat elkötelezett a körforgásos gazdasági modell iránt¹¹, amelyben a termékek élettartama meghosszabbodik, és a termékeket lehetőség szerint újrahasznosítják vagy újrafelhasználják. Az Unilever szemléletformáló programokat és partnerségeket indít, hogy ösztönözze a fogyasztókat, az üzleti partnereket és más vállalatokat a körforgásos gazdaság iránti elkötelezettségben. A vállalat célja a körforgásos gazdaság előmozdításával az, hogy csökkentse ökológiai lábnyomát és pozitív hatást gyakoroljon a fenntarthatóságra.

A vállalat arra törekszik, hogy az általa gyártott termékeket és csomagolásokat fenntartható módon tervezze meg és használja, ezzel hozzájárulva a környezetvédelemhez és a hulladékkezelés hatékonyságához. Az Unilever ambiciózus célkitűzéseket tűzött ki a hulladékcsökkentés terén. Ennek megfelelően célja, hogy 2025-re nullára csökkentse a termékeivel kapcsolatos nem újrahasznosítható vagy nem újrahasznosított műanyag hulladékot. Az Unilever ösztönzi a termékei újrahasznosítását és az újrahasznosított anyagok felhasználását az új termékek gyártásához.

A vállalat igyekszik minél inkább minimalizálni a hulladékot, amit termel, emellett azzal is foglalkozik, hogy az általa felhasznált csomagolási anyagok ne szennyezzék a környezetet, és ne veszélyeztessék a vízi és természetes ökoszisztémákat.

HULLADÉK MINIMALIZÁLÁSA

Az Unilever aktívan törekszik a felesleges hulladék minimalizálására a gyártási folyamatokban, és olyan termékeket fejleszt ki, amelyek kevesebb csomagolást igényelnek.

ÚJRAHASZNOSÍTÁS ELŐMOZDÍTÁSA

A vállalat az újrahasznosítás ösztönzésére törekszik, például újrahasznosítható csomagolóanyagok és termékek fejlesztésével.

FENNTARTHATÓ ALAPANYAGOK HASZNÁLATA

Az Unilever aktívan keresi és támogatja a fenntartható alapanyagokat, például fenntarthatóan termesztett pálmaolajat vagy más alapanyagokat.

CSOMAGOLÁSI KÖRFORGÁS ELŐSEGÍTÉSE

Az Unilever elkötelezett amellett, hogy bekapcsolódjon a csomagolási körforgásba, azaz hogy a termékekből keletkező csomagolási hulladék újrahasznosításához és újrahasználathoz vezessen.

FENNTARTHATÓ TERMÉKEK FEJLESZTÉSE

Az Unilever továbbra is olyan termékeket fejleszt, amelyek fenntarthatóbbak, például alacsonyabb ökológiai lábnyommal rendelkeznek.

OKTATÁS ÉS TUDATFORMÁLÁS

Az Unilever az oktatás és a tudatformálás révén igyekszik növelni a fenntarthatóság iránti tudatosságot, mind a saját munkavállalói, mind a fogyasztók körében.

EGYÜTTMŰKÖDÉS MÁS SZERVEZETEKSEL

Az Unilever aktívan együttműködik más vállalatokkal, kormányzati szervekkel és civil szervezetekkel annak érdekében, hogy közösen dolgozzanak a körforgásos gazdaság és fenntartható hulladékkezelés előmozdításán.

Az IKEA egy svéd eredetű multinacionális vállalat, amely bútorok és lakberendezési termékek tervezésével, gyártásával és kiskereskedelmével foglalkozik. A vállalat híres a megfizethető és design-orientált bútorainak, valamint az egyszerű és hatékony üzleti modelljének köszönhetően.

Az vállalatnál megalkották a termékek megfizethetővé és elérhetővé tételét azáltal, hogy körkörös szolgáltatásokat és megoldásokat fejlesztenek ki azon ügyfelek számára, akik szeretnék gondoskodni a már birtokukban lévő termékeikről, azoknak, akik nem engedhetik meg maguknak, vagy nem akarnak új termékeket vásárolni, és azoknak, akik szeretnék átadni a dolgokat.

Az IKEA marketingje esetében is hangsúlyozza, miszerint soha nem fog kompromisszumot kötni a minőség és a biztonság terén.

Az IKEA célja, hogy minden termék újrafelhasználható, felújítható, újragyártható és végül újrahasznosítható legyen⁶. A vállalat körkörös terméktervezési elveket alkalmaz, amelyek végigvezetik őket ezen a folyamaton. Az IKEA beruház és megújítja lakberendezési kínálatát, mindig a demokratikus tervezés vezető elvével.

Az IKEA elkötelezett amellett, hogy az összes terméket alapvetően a körforgásos újrahasznosítás képességével tervezi meg 2030-ig. Az IKEA tervezők, cégek és mindenki számára készített könnyen használható interaktív eszközön keresztül megosztja meglátásait és ösztönzi az otthon már meglévő bútorok és lakberendezési termékek újraértékelését.

Céljuk továbbá, hogy 2030-ig kizárólag megújuló vagy újrahasznosított anyagokat használjon fel felelősségteljes módon. Az IKEA új technológiákat alkalmaz, mint például a laminált furnér fűrészáru (LVL), amely csökkenti a fa felhasználását, és erőteljesen csökkenti az éghajlati hatást. A vállalat emellett kiszélesítette a textiltermékei újrahasznosítását, és törekszik az összes poliészter és szálal alkalmazás fenntarthatóságának növelésére.

Az IKEA hosszú távú kapcsolatokat alakít ki ügyfeleivel és tesztel új üzleti modelleket és koncepciókat a fenntarthatóság és körkörös gazdaság előmozdítása érdekében. Az IKEA szeretné lehetővé tenni ügyfelei számára, hogy meghosszabbítsák termékeik élettartamát olyan megoldásokkal, amelyek ösztönzik az embereket a megvásárlásra, gondozásra és újrahasznosításra. Az IKEA Svédországban egy innovatív pop-up üzletet tesztelt, amely teljes egészében használt IKEA-termékekkel van feltöltve.

FŐBB FEJLESZTÉSI TERÜLETEK

KÖRKÖRÖS SZOLGÁLTATÁSOK (JAVÍTÁS, KÖLTÖZTETÉS, VISSZAVÁSÁRLÁS)

Ez lehetővé teszi, hogy a termékek továbbra is használhatók legyenek egy új lakásban vagy környezetben, ahelyett hogy újat kellene vásárolni.

HASZNÁLT DIGITÁLIS ÉRINTKEZÉSI PONTOK

Az IKEA online platformjain olyan digitális helyeket biztosít az ügyfeleknek, ahol használt IKEA termékeiket eladhatják vagy vásárolhatják, anélkül, hogy azokat személyesen az üzletben kellene értékesíteni vagy megvásárolni. Ezek a digitális pontok lehetővé teszik az emberek számára, hogy könnyen megosszák és kereskedjenek használt bútorokkal és tárgyakkal az IKEA közösségben, elősegítve a fenntarthatóbb vásárlási szokásokat és a termékek újrahasznosítását.

HASZNÁLT FIZIKAI ÉRINTKEZÉSI PONTOK

Az IKEA üzletekben vagy központi helyeken olyan fizikai területeket vagy szekciókat alakítottak ki, ahol az ügyfelek használt IKEA termékeket vásárolhatnak vagy értékesíthetnek. Ezek a fizikai pontok lehetőséget nyújtanak az embereknek arra, hogy személyesen találkozzanak, megtekinthessék és cseréljék vagy adják el használt bútoraikat és egyéb tárgyait. Ez elősegíti a körkörös gazdaság elveit, mivel lehetővé teszi a termékek újrahasznosítását és további élettartamukat mások számára.

CARE & REPAIR TERMÉKCSALÁD

Az IKEA olyan termékeket kínál a vásárlóknak, amelyeket könnyen lehet karbantartani, javítani vagy újrahasznosítani. Ezen termékek célja az, hogy hosszabb élettartammal rendelkezzenek, és hogy az ügyfelek könnyebben megőrizhessék és gondozhassák őket. Ez segít minimalizálni a kidobott termékek számát és csökkenti a hulladékot, elősegítve a környezetvédelmet és a fenntarthatóságot. Ezen termékcsoporthoz olyan termékek tartozhatnak, amelyek tartósabbak, könnyebben tisztíthatók, vagy amelyekhez könnyen elérhetőek alkatrészek a javításhoz. Az IKEA ezzel az elképzeléssel ösztönzi az embereket arra, hogy hosszú távon gondolkozzanak a bútorokról és más tárgyokról, és ne dobjanak ki minden apró probléma esetén, hanem próbálják meg megjavítani vagy újrahasznosítani azokat.

ÉRTÉKESÍTÉS UTÁNI ALKATRÉSZEK

Az értékesítés utáni alkatrészek könnyen elérhetőek az IKEA-nál, hogy segítsék az ügyfeleket a bútorjaik hosszú távú gondozásában és frissítésében, így meghosszabbítva a termékek élettartamát és csökkentve a környezeti terhelést.

A Coca-Cola egy vezető globális üdítőitalgyártó vállalat, amely széles termékskálával rendelkezik. A vállalat évtizedek óta meghatározó szereplő a szénsavas üdítőitalok piacán, és globális jelenléte révén számos országban jelen van. Az ökológiai fenntarthatóság és társadalmi felelősségvállalás terén² is aktívan tevékenykedik, törekedve a fenntartható gyártásra és a környezeti hatások csökkentésére.

Törekcsenek a körforgásos gazdaságra a csomagolásaik esetében, mert ez segít csökkenteni a hulladékot és a szén-dioxid-kibocsátást. Azon dolgoznak, hogy több újrahasznosított tartalmat használjanak a csomagolásaikban, bővítsék az újratölthető palackok használatát, és a World Without Waste (Hulladékmentes világ)¹ kezdeményezésükön keresztül gyűjtik a csomagolásokat újrahasznosításra. Emellett partnerként részt vesznek új csomagolási megoldások megtervezésében is.

Például a 100%-ban növényi alapú műanyag palack technológiájukat licencbe adták egy Németországban kereskedelmi méretű üzemek építő vállalatnak. Ennek a bioalapú műanyag csomagolásnak kisebb a szénlábnyoma, mint más műanyagoknak. Céljuk, hogy 2025-re a világ mindenütt 100%-ban újrahasznosítható csomagolóanyagokat használjon (2021-ben már 90%-ban érték el ezt a célt). Emellett 2030-ra tervezik, hogy a világ italainak legalább 25%-át újratölthető vagy visszaváltható üveg- vagy műanyagpalackokban, valamint újrafelhasználható csomagolású szökőkút-adagolóknak értékesítsék.

Jelenleg világszerte 23%-ban használnak PET műanyag csomagolást (2021-ben ez 13,6% volt), és céljuk, hogy ezt a nem megújuló forrásokból származó tiszta műanyagok felhasználását összesen 3 millióval csökkentsék. Az erőfeszítéseiknek köszönhetően 2021-ben majdnem félmillió tonna tiszta műanyag felhasználását kerülték el könnyűsúlyú, újrahasznosított műanyagok és megújuló anyagok használatával. Emellett céljuk, hogy 2030-ig az italok 61%-át újratölthető vagy visszaváltható csomagolásban értékesítsék (2021-ben már 61% volt). Az embereket ösztönzik arra, hogy gyűjtsenek össze és hasznosítsanak újra palackokat vagy dobozokat 2030-ig. Emellett globális partnerséget alakítottak ki a The Ocean Cleanup™ vállalattal annak érdekében, hogy közösen támogassák az egészséges és törmelékmentes környezetet.²

Bár haladást értek el, a vállalat tisztában van, hogy ez jelenleg globális szinten nem elegendő. 2022-ben a piacra bevezetett, egyenértékű palackok és dobozok 61%-át gyűjtötték össze, és 15% rPET-et használtak fel anyagként a palackjaikban. Kollektív cselekvés ösztönzése érdekében befektetnek az iparág, a kormányok és a társadalom megoldásaiba és partnerkapcsolataiba. 2022-ben az Ellen MacArthur Alapítvánnyal stratégiai partnerként együttműködtek.¹ Ebbe a csoportba olyan kulcsfontosságú iparágak vállalatai tartoznak, amelyek segíthetnek a körforgásos gazdaságra való áttérésben.

KÖRNYEZETVÉDELMI CÉLKITŰZÉSEK

A Coca-Cola kitűzött számos környezetvédelmi célkitűzést, például a karbonlábnyom csökkentését és a vízfelhasználás hatékonyabbá tételét, hogy minimalizálja a környezeti hatását.

HULLADÉKCSÖKKENTÉS

A vállalat törekszik a csomagolások súlyának és méretének csökkentésére, valamint a fenntartható anyagok, például újrahasznosított műanyagok és papír használatának növelésére.

KÖRFORGÁSOS GAZDASÁG

A Coca-Cola aktívan részt vesz a körforgásos gazdaság elősegítésében azzal, hogy ösztönzi a csomagolóanyagok újrahasznosítását és újrafeldolgozását.

VÍZGAZDÁLKODÁS

A vállalat elkötelezett amellett, hogy hatékonyabban használja fel a vízforrásokat, és támogatja a vízvisszanyerési és tisztítási projekteket a vízválság enyhítése érdekében.

ENERGIAMEGTAKARÍTÁS

A Coca-Cola törekszik az energiahatékonyság növelésére és az üzemek zöldenergiaforrásokkal történő ellátására.

KÖZÖSSÉGI FELELŐSSÉGVÁLLALÁS

A vállalat aktívan támogatja a közösségeket és olyan kezdeményezéseket, amelyek javítják az emberek életminőségét, például a víz- és szanitációhoz való hozzáférés előmozdítását.

BESZÁLLÍTÓI PARTNERSÉGEK

A Coca-Cola együttműködik beszállítóival a fenntarthatóság előmozdítása érdekében, például fenntartható forrásokból származó alapanyagok beszerzésével.

ÁTLÁTHATÓSÁG ÉS RIPTALÁS

A vállalat rendszeresen beszámol a fenntarthatósági eredményeiről és céljairól, hogy nyomon követhető legyen a fejlődés.

KÖZVÉLEMÉNY ÉS FOGYASZTÓI TUDATOSSÁG

A Coca-Cola a fogyasztók és a közvélemény felé is kommunikálja fenntarthatósági erőfeszítéseit, és ösztönzi az embereket a környezettudatosságra.

INNOVÁCIÓ

A vállalat folyamatosan kutat és fejleszt olyan technológiákat és megoldásokat, amelyek segítik a fenntarthatóságot, például újrahasznosítható csomagolóanyagokat és energiahatékony technológiákat.

ÖSSZEGZÉS

Összességében Az Unilever és az IKEA elkötelezettek a körforgásos gazdaság előmozdításában, amelynek célja a termékek élettartamának meghosszabbítása és a termékek újrahasznosítása vagy újrafelhasználása. Mindhárom vállalat szemléletformáló programokkal és partnerségekkel ösztönzi a fenntartható gazdasági modell iránti elkötelezettséget. Az Unilever azon túlmenően, hogy minimalizálja a termékeivel kapcsolatos műanyag hulladékot, ambiciózus célkitűzéseket tűzött ki a hulladékcsökkentés terén, és arra ösztönzi a termékek újrahasznosítását és az újrahasznosított anyagok felhasználását. Az Unilever továbbá fontosnak tartja, hogy csomagolási anyagai ne szennyezzék a környezetet. Az IKEA szintén nagy hangsúlyt fektet a körkörös gazdasági modell kialakítására, és olyan megoldásokat fejleszt ki, amelyek segítik az ügyfeleket a termékek gondozásában és újrahasznosításában. A vállalat az újrahasznosítható terméktervezésre és fenntartható anyagok használatára helyezi a hangsúlyt, miközben hosszú távú kapcsolatokat épít ügyfeleivel. A Coca-Cola az újrahasznosítható csomagolási anyagok felhasználására összpontosít, és elkötelezett a műanyag hulladék csökkentése mellett. Célja, hogy 2025-re teljesen újrahasznosítható csomagolóanyagokat használjon világszerte.

Emellett terveik között szerepel, hogy 2030-ra az italok jelentős részét újratölthető vagy visszaváltható csomagolásban értékesítsék. Az embereket ösztönzik a palackok és dobozok gyűjtésére és újrahasznosítására. A The Ocean Cleanup™ vállalattal közösen támogatják az egészséges környezet megőrzését.

Ezek a vállalatok példái a fenntarthatóságra és a körkörös gazdaságra való elkötelezettségnek, és azt mutatják, hogy a vállalatoknak komoly szerepük van a fenntarthatóság és a hulladékcsökkentés terén. Az ilyen törekvések pozitív hatást gyakorolhatnak a környezetre és a társadalomra.

FELADAT:

HOGYAN TENNÉD ZÖLDEBBÉ AZ EGYETEMED?

Az egyetemeknek lehetőségük van arra, hogy a hallgatók számára olyan tudást és eszközöket nyújtsanak, amelyek segítenek a fenntarthatóság irányába történő elmozdulásban, miközben saját intézményi gyakorlatukban is példát mutathatnak. Ezen túlmenően, az egyetemek összekapcsolhatják magukat vállalatokkal, közösségekkel és más intézményekkel, hogy együttes erővel dolgozzanak a körforgásos gazdaság és fenntartható hulladékkezelés előmozdításáért. Példaként említhető¹⁰ a Melbourne Egyetem, ahol minden új épület jogosult a 5 csillagos zöldtervezési minősítésre. Ennek eredményeként 24%-os energiamegtakarítás, 49%-os nettó energiához kapcsolódó szénkibocsátás csökkenés, 38%-os vízfelhasználás csökkenés és 41%-os hulladék újrafeldolgozás valósult meg. A North Carolina Egyetemen, Chapel Hill-ben a Zöldtető programmal azzal számoltak, hogy 12%-kal csökkentek az épületekkel kapcsolatos üvegházhatású gázok kibocsátása; 33%-os energiafogyasztás csökkenés is történt. Emellett a hulladéklerakókból 42% -ot sikerült elkerülni; az étkezési szolgáltatásokban a helyi vagy fenntartható élelmiszerek 25%-a, és további 13% szerves.

KÉRDÉSEK AZ

ESETTANULMÁNYHOZ

1

Hogyan járul hozzá az egyetemed a fenntarthatósághoz és a körforgásos gazdasághoz? Milyen programok vagy kezdeményezések vannak ezen a területen?

2

Milyen lépéseket tehettek az egyetemeten, hogy csökkentsétek a hulladékot és növeljétek az újrahasznosítást?

3

Hogyan lehetne javítani az intézményetek közösségi elkötelezettségét a fenntarthatóság terén? Milyen kezdeményezéseket indíthatunk a diákok és a személyzet bevonása érdekében?

4

Milyen javaslatokat fogalmaznátok meg az intézmény felé a körforgásos gazdaság elveinek alkalmazására a mindennapi gyakorlatban, például az étkezési helyeken vagy az intézményi beszerzéseknél?

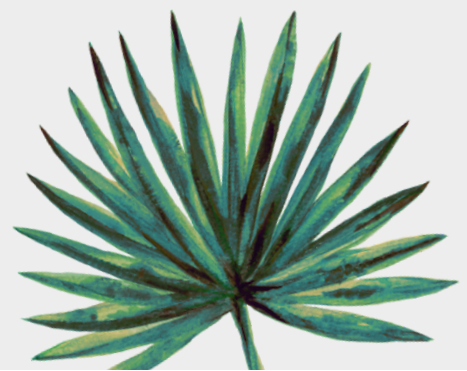
Kezdetben próbáljatok meg csinálni egy alapos kutatást és informálódást. Olvassatok kapcsolódó szakirodalmat, tanulmányozzatok hasonló esettanulmányokat, és tájékozódjatok a kiválasztott intézmény vagy szervezet fenntarthatósági erőfeszítéseiről. Fontos, hogy a javaslatok és lépések gyakorlatban is megvalósíthatók és hatékonyak legyenek a fenntarthatóság és a körforgásos gazdaság előmozdításában az egyetemen! Példaként a The Circular Collective weboldalán olvashattok kreatív megoldásokról: <https://www.thecircularcollective.com/post/10-ways-how-universities-can-lead-the-way-towards-circular-economy>

A feladat megoldása során törekedjetez arra, hogy jól áttekinthető és rendszerezett javaslatokat dolgozzatok ki!

A beküldött válaszokat legyetek szívesek egy maximum 5 oldalas pptx/pdf formátumú prezentációként, vagy maximum 5 oldalnyi Word (pdf) dokumentumban elküldeni az esettanulmany@ybg.hu e-mail címre!

Sok sikert kívánunk a munkához!

HIVATKOZÁSOK

1. Coca-Cola. Fenntarthatóság – Hulladékmentes Világ. <https://www.coca-cola.com/in/en/sustainability/world-without-waste>
2. Coca Cola. (2022). Fenntarthatósági jelentés. <https://www.coca-colacompany.com/reports/business-and-sustainability-report>
3. Denkstatt. A körforgásos gazdaság. (2023). <https://denkstatt.eu/hu/szolgáltatasaink/akorforgasos-gazdasag/>
4. Európai Parlament (2023). Körforgásos gazdaság: mit jelent, miért fontos és mi a haszna? <https://www.europarl.europa.eu/news/hu/headlines/economy/20151201STO05603/korforgasos-gazdasag-mit-jelent-miert-fontos-es-mi-a-haszna>
5. Európai Tanács (2023.) Az európai zöld megállapodás. <https://www.consilium.europa.eu/hu/policies/green-deal/>
6. IKEA. Hulladékmentes Világ. (2023). <https://www.ikea.com/global/en/our-business/people-planet/a-world-without-waste/>
7. KPMG. A legnagyobb cégek megtalálták a megoldást? (2023). <https://kpmg.com/hu/hu/home/tanulmanyok/2020/11/mi-johet-az-eldobas-kulturaja-utan.html>
8. National Geographic. How a circular economy could save the world: <https://www.nationalgeographic.com/magazine/article/how-a-circular-economy-could-save-the-world-feature>
9. Németh, K., Tóth-Kaszás, N., Péter, E., Kiss, A. (2020). A körforgásos gazdaság alapjai. https://konyvtar.uni-pannon.hu/images/docman-files/efop343/e-jegyzetek/Nemeth_Kornel_A_korforgasos_gazdasag_alapjai.pdf
10. Piyush Dhawan. (2021). 10 ways how Universities can lead the way towards Circular Economy: <https://www.thecircularcollective.com/post/10-ways-how-universities-can-lead-the-way-towards-circular-economy>
11. Unilever. Planet and Society: <https://www.unilever.com/planet-and-society/>